

Minister Klimatu i Środowiska

DNGS-WPS.050.1.2024.KG
2990710.11701239.9435166
Warszawa, 01-02-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posłów Anny Gembickiej oraz Jarosława Sachajko w sprawie suwalskich złóż żelaza, tytanu i wanadu oraz koncesji udzielonych od 2008 r., znak: K10INT367, poniżej udzielam odpowiedzi na poszczególne pytania.

1) Czy planowana jest eksploatacja wspomnianych złóż? Jeżeli tak, to których i w jakim terminie? Jeżeli nie to czym jest to spowodowane skoro w latach 70 widziano ekonomiczne uzasadnienie takiego przedsięwzięcia?

W północno-wschodniej Polsce stwierdzono występowanie podwyższonych koncentracji żelaza, tytanu i wanadu, które udokumentowano w latach 70-tych, na głębokości 850-2 300 m. Zgodnie z przyjętymi w 1996 roku kryteriami bilansowości, zasoby wspomnianych złóż Krzemianka i Udryń zakwalifikowano jako pozabilansowe ze względu na niskie zawartości metali, głównie wanadu (średnio w złożu 0.26 – 0.31% V_2O_5) i znaczną głębokość ich udokumentowania.

Nie bez znaczenia dla potencjalnej działalności wydobywczej może być kolizja takiego przedsięwzięcia ze środowiskiem przyrodniczym. Suwalszczyzna znana jest bowiem ze swoich funkcji turystyczno – rekreacyjnych oraz rozległych obszarów leśnych (Suwalski Park Krajobrazowy i obszarów Natura 2000 - Jeleniewo (PLH200001) oraz Ostoja Suwalska (PLH200003)). Dlatego też aspekt środowiskowy, choć nie jest czynnikiem rozstrzygającym w ocenie gospodarczej tych złóż, stanowi istotny element przy podejmowaniu decyzji przez przedsiębiorców w tym zakresie.

Pomimo, iż ostateczna decyzja co do opłacalności zagospodarowania złóż zawsze ostatecznie należy do przedsiębiorców, to wymaga podkreślenia, że wymienione złoża z uwagi na fakt, że występują w formie niewielkich rozproszonych ciał rudnych, charakteryzują się małą wielkością stwierdzonych zasobów, nie spełniając kryteriów techniczno-ekonomicznych ich zagospodarowania jak również fakt, że złoża tego typu są w świecie eksploatowane na dużo mniejszych głębokościach, brak jest obecnie uzasadnienia

dla ich eksploatacji w dającej się przewidzieć przyszłości. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że potencjalna działalność eksploatacyjna może być prowadzona wyłącznie przez zainteresowanego taką działalnością przedsiębiorcę, po uzyskaniu przez niego stosownej koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż. Udzielenie takiej koncesji następuje na wniosek przedsiębiorcy, który musi przedłożyć odpowiednie dokumenty oraz spełnić określone wymagania ustawowe.

Odnosząc się do pytania w zakresie masywu Tajna, pragnę poinformować, że dotychczasowe badania mineralogiczno-petrograficzne i geochemiczne nie wykazały obecności ekonomicznie atrakcyjnych nagromadzeń pierwiastków użytecznych. Wszelkie badania realizowane obecnie stwierdzają jedynie wzbogacenie niektórych fragmentów struktury w podwyższone zawartości pierwiastków szlachetnych lub rzadkich. Obecnie nie złożono wniosków koncesyjnych na poszukiwanie, rozpoznawanie jakichkolwiek surowców znajdujących się w powyższej strukturze.

W przypadku zaistnienia ekonomicznej i technicznej możliwości eksploatacji wskazanych złóż zainteresowany przedsiębiorca zgodnie z Ustawą Prawo geologiczne i górnicze może wystąpić do Ministerstwa Klimatu i Środowiska z wnioskiem o uzyskanie odpowiedniej koncesji.

Ustosunkowując się natomiast do podniesionej w Interpelacji problematyki eksploatacji złóż surowców skalnych, których wydobywanie w kontekście planowanych dużych inwestycji drogowych w regionie mogłoby istotnie przyczynić się do zmniejszenia kosztów transportu surowców z odległych zakątków Polski podkreślić należy, że Minister Klimatu i Środowiska nie jest organem właściwym w przypadku udzielania koncesji na eksploatację większości surowców skalnych (poza gipsem i anhydrytem, które objęte są własnością górniczą). Kompetencje do udzielania koncesji na eksploatację surowców skalnych ma bowiem właściwy miejscowo marszałek województwa lub w przypadku mniejszych złóż - właściwy miejscowo starosta. Koncesje w tych przypadkach również wydawane są wyłącznie na wniosek przedsiębiorcy.

Niemniej jednak należy podkreślić, że prace budowlane przy wykonywaniu odcinka inwestycji drogowej prowadzone są przez przedsiębiorcę, który jest wyłoniony w trybie przetargu publicznego. Ostateczna decyzja dotycząca pozyskiwania surowców skalnych należy do przedsiębiorcy – Wykonawcy inwestycji drogowej.

2) Jak będzie wyglądała w Polsce polityka surowcowa w najbliższych latach?

Ustosunkowując się do podniesionej w Interpelacji polityki surowcowej, należy podkreślić, że celem polityki surowcowej powinno być zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego kraju poprzez zagwarantowanie dostępu do niezbędnych surowców (krajowych oraz importowanych) zarówno obecnie, jak i w perspektywie wieloletniej, uwzględniającej zmieniające się potrzeby przyszłych pokoleń. Dostęp do surowców powinien zabezpieczać wieloletnie potrzeby gospodarcze kraju, wynikające z przyjętych priorytetów rozwoju gospodarczego, zapewniając wysoki komfort życia obywateli.

W ramach polityki surowcowej szczególny nacisk powinien być ukierunkowany na zapewnienie dostępu do surowców ze złóż kopalin, w tym na poszukiwanie, rozpoznawanie oraz dokumentowanie złóż kopalin, a także ich ochronę na potrzeby przyszłych pokoleń. W przypadku złóż kopalin, które nie występują w Polsce należy prowadzić odpowiednią współpracę międzynarodową w celu dywersyfikacji dostaw tych surowców do kraju.

Polityka surowcowa jest realizowana przy wsparciu państwowej służby geologicznej - Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB). Należy zwrócić uwagę, że intensyfikacja rozpoznania budowy geologicznej kraju prowadzona przez państwową służbę geologiczną jest jednym z priorytetów polityki surowcowej. W celu realizacji tego zadania państwowa służba geologiczna prowadzi działania mające na celu poszukiwanie, rozpoznanie i dokumentowanie złóż. Prowadzone przez państwową służbę geologiczną prace geologiczne, przyczynią się do określenia miejsc dla ewentualnych przyszłych inwestycji. Powyższe działania prowadzone są na podstawie Planów prac państwowej służby geologicznej. Aktualny plan prac służby geologicznej znajduje się pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/klimat/plany-pracy-psg>.

Należy zwrócić dodatkowo uwagę, że w ramach realizacji polityki surowcowej podejmowana powinna być współpraca międzynarodowa, w celu tworzenia partnerstw strategicznych z krajami posiadającymi zasoby złóż kopalin. Prowadzenie odpowiedniej współpracy międzynarodowej pozwoli ułatwić inwestorom realizację przedsięwzięć zagranicznych, co z kolei pozwoli na zapewnienie trwałych i stabilnych dostaw surowców. Informacja geologiczna, zwłaszcza ta dotycząca złóż kopalin, jest początkiem całego procesu inwestycyjnego związanego z wykorzystaniem surowców naturalnych, następnie poprzez konkretne inwestycje wpływa na rozwój kraju oraz innych branż gospodarki.

Należy zwrócić uwagę, że polityka surowcowa Polski wymagać będzie w najbliższym czasie aktualizacji, co wynika m.in z faktu procedowanego obecnie w UE *Rozporządzenia ustanawiającego ramy na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych*. Niewątpliwie założenia określone w tym dokumencie powinny znaleźć odzwierciedlenie w krajowej strategii surowcowej.

3) W jakich rejonach polski znajdują się cenne pierwiastki? Czy jest rozważana ich eksploatacja? Czy jest możliwość partnerstwa publiczno-prywatnego przy ich eksploatacji?

Szczegółowa charakterystyka wszystkich złóż kopalin w Polsce, w tym wielkości zasobów oraz roczne wydobycie przedstawiane są corocznie w *Bilansie Zasobów złóż kopalin w Polsce*. Oto link do strony, na której można pobrać omawiany raport: <https://www.pgi.gov.pl/oferta-inst/wydawnictwa/serie-wydawnicze/bilans-zasobow-kopalin.html>

W kwestii zasobności Polski w kopaliny, warto również zapoznać się z publikacją wykonaną na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy pt. *Bilans perspektywicznych zasobów kopalin Polski wg stanu na 31.12.2018 r.* (<https://www.pgi.gov.pl/oferta-inst/wydawnictwa/serie-wydawnicze/bilans-zasobow-perspektywicznych.html>). Raport ten przedstawia informacje o zasobach

perspektywicznych i prognostycznych złóż, które potencjalnie mogą stanowić rezerwę surowcową Polski.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że do eksploatacji nadaje się jedynie część złóż kopalin występujących w kraju. Jest to spowodowane takimi czynnikami ograniczającymi jak: głębokość zalegania, jakość kopaliny, brak odpowiedniej technologii wydobywania, ograniczenia natury ekonomicznej, środowiskowej itp.

Odnosząc się do podniesionej w Interpelacji eksploatacji cennych pierwiastków, należy zwrócić uwagę, że działalność eksploatacyjna może być prowadzona przez przedsiębiorcę wyłącznie po uzyskaniu przez niego koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż. Udzielenie takiej koncesji następuje na wniosek przedsiębiorcy, który musi przedłożyć odpowiednie dokumenty oraz spełnić określone wymagania ustawowe. W przypadku ekonomicznej i technicznej możliwości eksploatacji złoża przedsiębiorca zgodnie z *Ustawą Prawo geologiczne i górnicze* może wystąpić do Ministerstwa Klimatu i Środowiska z wnioskiem o uzyskanie odpowiedniej koncesji.

W kontekście możliwości partnerstwa publiczno-prywatnego w celu eksploatacji złóż kopalin, należy podkreślić, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie jest podmiotem nadzorującym Spółki Skarbu Państwa. Ministerstwo Klimatu i Środowiska w ramach swoich kompetencji jest organem wydającym koncesje na eksploatację złóż kopalin na wniosek przedsiębiorcy. *Prawo geologiczne i górnicze* nakłada konkretne obowiązki na przedsiębiorcę ubiegającego się o koncesje na eksploatację złóż kopalin, niezależnie czy wnioskodawca jest z sektora publicznego, prywatnego czy tworzy Konsorcjum.

4) Komu, na jaki okres oraz na jakie kopaliny i gdzie zostały przyznane koncesje w poszczególnych latach poczynając od roku 2008?

W załączeniu w formie tabel excel przekazuję zestawienie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie węglowodorów udzielonych od 2008 r. (Załącznik 1) oraz zestawienie pozostałych koncesji udzielonych od 2008 r. (Załącznik 2).

Ponadto wskazuję, że w BIP MKiŚ publikowane są mapy koncesji wraz z archiwalnymi zestawieniami pod adresem:

<https://bip.mos.gov.pl/koncesje-geologiczne/mapy-koncesjina-poszukiwanie-rozpoznawanie-i-wydobywanie-kopalin-ze-zloz-pliki-jpeg-i-shapefile/>

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu - Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załączniki:

1. Zestawienie koncesji w zakresie węglowodorów udzielonych od 2008 r.
2. Zestawienie pozostałych koncesji udzielonych od 2008 r.

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM